

Получена: 17.10.2019 г.

Приета: 24.10.2019 г.

РАЗРУХАТА, НАРЕЧЕНА „РЕСТАВРАЦИЯ“

Й. Ямазаки¹

Ключови думи: реставрация, опазване на архитектурното наследство

РЕЗЮМЕ

Идеята за устойчивост е неразривно свързана с необходимостта от фокусиране върху реновациите. В България тази идея често е неразбрана и много от проектите не отговарят на това предизвикателство. Сградата на Централната минерална баня, над която тегне угрозата да се разруши, е не само „акупунктурна точка“ на София, но и възплъщение на много архитектурни и градоустройствени проблеми. Тя има възможността да бъде жива архитектура.

1. Експозе

Мразя да използвам сложни термини, когато говоря за архитектура. Тази препоръка научих от арх. Кионори Кикутате, когато бях студент. „Архитектурата се създава благодарение на общуването между най-различни хора – каза той, докато ми показваше своя обяснителна записка – за да съществува тя, трябва да се използват думи, които всички разбират“. Когато се говори за сложна професионална тема, е неизбежно да се използват такива термини, но ако те се използват без същинския си смисъл, или ако тези думи водят до недоразумения, дискусиите се превръщат в загуба на време.

През последните години по света се разпространява идеята за устойчивост и поради това в архитектурата се фокусира повече върху реновациите. В България срещам често неразбиране на тази идея и с нея обикновено се кичат проекти, които само мога да съжалявам. Защо? Защото виждам, че в тях не се търси смисълът на това да се пази миналото.

¹ Йоши Ямазаки, арх., „Ямазаки+Иванова архитекте“, e-mail: yamazaki.ivanova@gmail.com

Ако в архитектурата не съществува животът на човека, тя се превръща в едно бездушно тяло, или най-много в арт-инсталация. Когато се запазва стара архитектура, важна, неотменима част в процеса е обсъждането на това как съвременният начин на живот може да се синхронизира със сградата от друга ера. Както запазването на традиционни строителни техники, така и архитектурните анализи на старата архитектура губят своя смисъл, ако не се помисли за живота на съвременния човек и взаимоотношението му със сградите от миналото.

Например, виждам тенденцията стари къщи да се превръщат в музеи. Нямам против това да се появяват музеи, но повечето от тях са като изоставени складове, които не правят диалог с днешния човек. Това е недопустимо. Архитектурата е живо същество, изпълнено от човешкия живот.

Архитекти, които не си задават въпроса „Защо пазим миналото?“, но назовават проектите си като „реставрация“ и „съживяване“, ги виждам само като разрушители на днешната култура.

Всъщност, проявявам повече симпатия към хора, които сами са ремонтирали или реновирали собствените си стари къщи. Разбира се, това се вижда инфантилно и грозно в очите на специалиста, но в него се таи динамиката на живота. Така архитектурата е жива, а начинът на живот е култура.

Преди няколко дни арх. Кенго Кума премина през България като лятна буря. За своя кратък престой от 20 часа, веднага след пристигането му тук, обиколи и разгледа с мен архитектурата на центъра на София за 45 минути. Обърна голямо внимание на Централната баня, която е в опасност от разруха, т.е. криворазбраната „реставрация“.

След лекцията в УАСГ, на вечеря в Японското посолство арх. Кума повдигнал темата за възстановяване на банята пред организаторите на лекцията. Представителите от архитектурното общество са се оправдали с техническите и финансовите затруднения, вместо да помислят и съдействат за запазването на живота ѝ като балнеоложки център. Ако този разговор наистина се е провел, много жалко.

Фиг. 1. Снимка Студио Yamazaki+Ivanova architects

Тази баня, според мен, не само е акупунктурна точка на София, но и е въплъщение на множество архитектурни и градоустройствени проблеми. Тя има възможността да бъде жива архитектура. И за съживяването ѝ няма нужда от дискусии, в които се редят сложни професионални термини или клиширани красноречиви думи. А просто да се запитаме и помислим „Защо трябва да пазим миналото?“.

RUINS, NAMED “RESTORATION”

Y. Yamazaki¹

Keywords: restoration, preservation of architectural heritage

ABSTRACT

In recent years, the idea of sustainability has spread around the world, and therefore architecture has focused more on renovation. In Bulgaria, this idea is misunderstood and there are often projects that only claim to be so. The central mineral bathhouse, which is in danger of collapse, i.e. the misunderstood “restoration”, is not only an “acupuncture point” of Sofia, but it is also the embodiment of many architectural and urban planning problems. It has the ability to be a living architecture. And to revive it, there is no need for discussions that alternate complex professional terms or clichéd eloquent words. Let's just ask ourselves and think, “Why should we keep the past?”

¹ Yoshi Yamazaki, Arch., “Yamazaki+Ivanova Architects”, e-mail: yamazaki.ivanova@gmail.com